

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartal-
nie złtp. 12— miesięcznie złp. 4.
Ner pojedynczy gr. 6.

N° 349

Prenumerata na prowincji z opłatą
pocztową złtp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 24 Grudnia 1828 roku we Srodę.

Wiadomości Handlowe.

Giełda Warszawska dnia 23 Grudnia 1828r.

Wexle.	Kurant Polski.		Gotowe pieniądze	Kurant Polski.		Papiery.	Kurant Polski.	
	žadano.	placon.		žadano.	placon.		žad.	plac.
	zł. gr.	zł. gr.		zł. gr.	zł. gr.		zł. gr.	zł. gr.
Amszterdam 250 z. r. 2 mies.	—	—	Złoto Polskie	—	—	Listy zastawne, za 100 złot.	85	115
Berlin 100 r. tal. 2 mies.	600	—	Imperjały ros.	—	—	Obligacje hypoteczne	—	—
ditto z kr. terminem	—	—	Dukaty Hol. nowe i sztuka	20 4	20 2	Assekuracje skarb: 100 złot.	—	—
Gdańsk, 100 tal. 2 mies.	600	—	ditto stare -	20 3	20	Obligacje pragskie 100 złot.	—	—
ditto z kr. terminem	—	—	ditto na passir -	—	—	Dow: k. centr. likwidacyjn.	—	—
Hamburg, 300 m. k. 2 mies.	900	—	ditto austriackie -	—	—	ditto ditto za żołd	36	35
Lipsk, 100 tal.	—	—	Frydrychsдоры	—	—	ditto ditto za inne	—	—
Londyn, 1 funt szter. 3 mies.	40	15	Pruski kurant, 100 tal.	—	—	Zapisy drogowe	—	—
Moskwa 100 r. b. 4 mies.	—	—	ditto bilety kassowe	—	—	Obligac. ros. 6 od 100 wassyg.	—	—
Petersburg ditto ditto	—	—	Assygn. Ros. 100 rubli	—	—	ditto ditto ditto w srebrze	—	—
Paryż, 300 fran. 2 mies.	483	—	Rilety bankowe austriackie	—	—	ditto 5 od 100 w srebrze	—	—
Wiedeń, 150 zł. ref. 2 mies.	623	29 1/2	Einlösung Szeiny ditto	—	—	ditto ditto w Hamb. Cert.	—	—
Wrocław, 100 tal. 2 mies.	602	—				ditto ditto dit. w Poż. Angl.	—	—

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE.

KRÓLESTWO POLSKIE. — Warszawa.

— *Kommissja rządowa przychodów i skarbu.* Odnosząc się do ogłoszonego w Nrze 262 gazety warszawskiej, 223 gazety korespondenta i tomie XII dziennika praw, dekretu Najjasniejszego Pana z dnia 31 sierpnia r. b. upoważniającego kommissję rząd. przych. i skarb. do spłacenia listami zastawnymi towarzystwa kredytowego ziemskiego zaciągniętymi na dobra narodowe podług nominalnej tychże listów wartości następujących długów królestwa procentowych.

1. Pochodzących z certyfikatów kommissji centralnej likwidacyjnej b. księstwa warszawskiego przynoszących procent 4° za demoljowane około fortyfikacji domy; tudzież za dostarczenia uskutecznione na mocy zawartych kontraktów i umów, wydane.

2. Pochodzących z pożyczki zaciągniętej na dobra narodowe w byłym departamencie tomżyńskim, dziś województwie angustowskiem położone, a zostające po dziś dzień w ręku zastawników.

3. Opartych na dobrach narodowych na ten cel wskazanych, na które wypuszczone zostały obligacje hypoteczne:

4. Nakoniec pochodzących z pretensji dzierżawców do dóbr narodowych, na które assekuracje skarbowe wypuszczone zostały, lub stosownie do istniejących przepisów wydanymi będą.

Kommissja rządowa przychodów i skarbu podaje do powszechnej wiadomości, iż bank polski zobowiązany został do uskutecznienia wypłaty pomienionych długów wylegitymowanym właścicielom dowodów kommissji centralnej likwidacyjnej, lub assekuracji skarbowych, za ich zgłoszeniem się do banku z papierami tego rodzaju.

Osoby zamieszkałe na prowincji, któreby życzyłybyż zaspokojone w swojej należytości bez udawania się do stolicy, będą mogły odbierać z banku polskiego przypadające im zapłaty za pośrednictwem właściwych kommissji wojewódzkich, do których w tym celu zgłaszać się mają. — Z polece: ministra prezydującego. Radca stanu. *Plater.* — Sekretarz jeneralny. *Miniewski.*

— *Sąd sprawiedliwości kryminalnej województw lubelskiego i podlaskiego* skazał wyrokiem swym z dnia 6 grudnia b. r. Józefa Piesyka o zbrodni rozbójstwa przestępcę, na karę więzienia ciężkiego przez całe życie i na wynagrodzenie szkody co do ilości w drodze cywilnej udowodnić się mającej; temu, który w tej samej drodze prawa swoje do tego wykaże. Co do za-

rzutu morderstwa, inkwizycje z Pieskiem wyprowadzone dla braku dowodów za zniesione uznal.

— *Prokurator królewski przy trybunale cywilnym Iszej instancji województwa mazowieckiego.* — Podaje się do publicznej wiadomości, iż wyrokiem trybunału cywilnego województwa mazowieckiego na dniu 3 września 1828 roku, w drodze dyscyplinarniej zapadłym, ważny tegoż trybunału Adam Leśniewski w wykonywaniu obowiązków woźnego zawieszonym został. — W Warszawie dnia 19 meca grudnia 1828. — *Hoffmann.*

(*Artykuł nadesłany.*)

— Ciekawość którą obudził w publiczności tom I nowego wydania Pustelnika z Krakowskiego przedmowa, nie jest zawiędzona w drugim. Ten ostatni zdaje się owszem pełniejszy, wesejszy i lepiej wypracowany. Nowy Rok jest żywym obrazem dzisiejszych czasów. Pojedynki zasługują na szczególniejszą uwagę filozofów. Względy są konieczne i do naszych obyczajów zupełnie zastosowane. W ogólności nowe rozdziały nie są mniej dobre od dawnych; z czegoby wnosić można, iż talent Pustelnika nie upadł z wiekiem jego. Nie czynię tu wzmianki o tém dziele, iżbym chciał chwalić autora, bo znajome są powszechnie jego zalety i skromność; lecz pragnąłbym ażeby wszyscy mieli w ręku tę książkę i doznali tyle przyjemności w jej czytaniu, ile ja jej doznałem. Zjawienie się 3go i 4go tomu, będzie zapewne miłe dla publiczności. B...

— Wyszedł z druku poszyt 3ci tomu IV *Themidy polskiej* na miesiąc grudzień. Obejmuje w sobie: 1) Rozbiór trzech najnowszych Kodexów postępowania sądowego, bawarskiego, niderlandzkiego i hanowerskiego. 2) Wywód zasad stosunków majątkowych między małżonkami, podług prawa sejmowego z dnia 23 kwietnia 1818 r. z w związku z kontraktem małżeńskim kodexu cywilnego francuzkiego. 3) Czy nasze sądy mogą nakazywać wykonanie wyroków zagranicznych, bez rozpoznania samego przedmiotu sporu? 4) Czy można zażądać drogą kassacji powody wyroku, poprzestając na rozporządzeniu? 5) Dzieła nowe krajowe i obce. Redakcja donosi, swym czytelnikom, iż ośmiał pismo jej wychodzić będzie co dwa miesiące, ale zało w poszytach obszerniejszych. Cena prenumeraty niższa, w Warszawie wynosić będzie półrocznie złt. 15, po województwach złt. 18. Prenumeratorowie w Warszawie składają mogą pieniądze w dwóch ratach po złp. 7 gr. 15. Papier welinowy użyty będzie dla samych tylko prenumeratorów. Kantory pozostają w wiadomych miejscach. — Czterech kompletnych tomów *Themidy* z roku 1828, dostać można w kantorze drukarni A. Gąteżowskiego i komp. przy ulicy Zabięj pod Nrem 472 za złp. 36.

ROSSJA. — N. Pan nakazał czterotygodniową załogę dworską po zgonie królowej saskiej. — Generał piechoty Roth otrzymał order s. Alexandra Newskiego z djamentami w nagrodę za waleczność i zręczność w ciągu teraźniejszej wojny, a szczególnie w czasie blokady Sylistrii.

— Hrabia Paszkiewicz erywański otrzymał od generała majora xiecia Czawczewadsze następujący raport o działaniach wojska oddzielnego korpusu kaukaskiego w paszaliu Bajazedskim: Dnia 18 października udo-

rzył nieprzyjaciół z całą siłą w liczbie 7000 na oddział xiecia Czawczewadsze, który rozłożony był we wsi Patnossa, o 58 wiorst po tej stronie Toprakhałe, na lewo od głównego gościńca prowadzącego do Erzerum. Wojako tureckie rozpoczęło bitwę z żołnierzami wystanemipofuraż, którzy w liczbie 310, z jednym działem znajdowali się we wsi Grakoma o 2 wiorsty od oddziału, a zarazem usiłowała jazda nieprzyjacielska, która wmaszach wielkich z Wana i Melasgeria postępowała, odłączyć od reszty oddziału atakowaną komendę. Pięćroć ponawiali Turcy napad przy pomocy dzielnego ognia z broni ręcznej i krzyżujących się skutków dwóch dział, ustawionych na skale po nad wsią panującą, ale za każdą razą odparci zostali ze stratą. Furazujący żołnierze nasi wsparci skuteczną artylleryją oddziału utrzymali się w swoim stanowisku. Turcy widząc, że usiłowania ich są udaremnione, cofnęli się, straciwszy chorągiew i zostawiając na placu 600 ludzi zabitych i rannych. Znaszć straty poległo 44 żołnierzy, a ranionych było 3 wyższych officerów i 53 żołnierzy; czterej wyżsi officerowie otrzymali kontuzje. Po tej bitwie zajął nieprzyjaciół dawniejsze stanowisko pod wsią Kajs, o 6 wiorst od naszego obozu. Przystany mu z Wany posiłek wyruszył na powrót.

— Już w lipcu zostawili zakładników i złożyli przysięgę wierności N. Panu przestraszeni szkocami, jakie im wyrządził oddział wojska pod dowództwem podpułkownika Szeroki z nawagińskiego pułku piechoty, xiążęta Temirgoj, Tausultan i Szemaw Aitekow.

— Dnia 9 sierpnia ukarał generał major Bezkrowny Natugajców za niedotrzymanie przysięgi, napadł na ich domy, spalił przeszło 200 folwarków, przeszło 600 stert zboża i 1500 stert siana, wziął im 8 ludzi do niewoli, zabrał mnóstwo bydła, owiec i koni. Oprócz tego utracił nieprzyjaciół w bitwie 140 ludzi w zabitych i ranionych. Natugajcy prosili o łaskę i przyrzęko stowa niedotrzymali, ale nawet po dwakroć wpadali w nasze granice. Poraz pierwszy wstrzymała ich trudna przeprawa przez Kuban, drugą razą uległe nam pokolenia niechętały ich przez kraj swój przepuścić. Generał major Bezkrowny postanowiwszy ukarać rozbójników za ponowione niedotrzymanie wiary, wyruszył w górę dnia 15 września o samym zaroku. Oddział który wziął z sobą, składał się blisko z 2200 kozaków, przeznaczonych na załogę twierdzy Anapy i do strzeżenia Limanu pod Kiszil-Pasza, z 350 ludzi z tamańskiego pułku garnizonowego i z 6 dział kozackiej artylleryj konnej. Oddział uszedł przez noc 50 wiorst i o świcie stanął przy nieprzyjacielskich koczowiskach. Utaż i Chanczochrok; natychmiast postano rozkaz do podpalenia ich. We dwie godziny płomienie wszystko pochłonięty. Tym czasem Czerkiesi zgromadzeni blisko w liczbie sześćset, uderzyli najprzód na wystanę do podpalenia komendy, a następnie na główną kolumnę, ale ze stratą odparci, zajęli wąwóz między Limanem czymesetskim i gęstym lasem, przez który powracać wypadało naszemu oddziałowi, ale odwaga naszych strzelców i dzielny atak Kozaków, wkrótce pokonały nieprzyjaciela i rozproszyłygo, przyczem zostawili Czerkiesi na placu 3 zabitych. Zaledwie oddział nasz przez wąwóz przeszedł, znowu nieprzyjaciół rozpoczął

utarczkę, która trwała do godziny 4 po południu, ale nieodważył się na stanowczą bitwę. W koczowiskach wymienionych spalone im 270 dworów, 40 folwarków, 700 stert zboża i 1200 stert siana, zabrano im 104 wołów, 25 koni, kilka dział i 16 niewolników. Blisko 100 ludzi stracili Czerkiesi w zabitych i rannych.

Z drugiej strony generał major Antropow dowiedział się, że gromada Zakubańców zamierza napisać na okolicie twierdzy Kawańska i Kawkaska i rozkazał majorowi Wasmundowi, dowódcy kaukaskiego pułku kozackiego, aby stanął z oddziałem z Kozaków i piechoty złożonym przy romanowskiej czacie. Dnia 25 września wieczorem przeprawili się Czerkiesi przez Kuban o 5 wiorst poniżej owych czat i ruszyli ku folwarkowi o 12 wiorst od Kubanu położonemu. Major Wasmund rozkazał natychmiast Kozakom, ścigać ich. Nieprzyjaciel nie miał czasu do rabowania i widząc, że go odkryto, wpadł w las, niedaleko punktu, na którym się przeprawił. Ale w lesie czekało już na niego 80 piechoty z jednym działem. Po kilku wystrzałach, rozproszyli się Zakubańcy i pojedynczo przeprawili się w bród, ale i tam napotkali naszych strzelców. Bez nadziei utworzenia sobie drogi, rzucali się ze szromy brzegów w rzekę Kuban. Większa ich część utonęła, a ci, którzy się zdołali ocalić, powrócili nie tylko bez żadnej zdobyczy, ale nawet bez broni i prawie obnuzeni. Pomiędzy poległymi znajduje się jeden z naczelników, sułtan Sago z Nahajski. Nie straciliśmy ani jednego żołnierza. Kozacy zabrali wiele koni, oręża i rzeczy, które uciekający nieprzyjacieli porzucali. Po myślny wypadek przypisać należy szczególnie roztrąpanym rozporządzeniom majora Wasmunda, który, pomimo słabości zdrowia, pobudzony chwalebna gorliwością służbowa, w bitwie tej miał udział. Po tej klęsce, raport, że książę Czembulat Aiteków z Temirgoi, znajduje się z licznymi partyzantami nad rzeką Laba, po wyżej ujścia rzeczki Eman Su, i przeszkadza przejść do nas sułtanowi Salamat Girei. Generał wyruszył zatem dnia 3 października z warowni S. Jerzego, położonej nad rzeką Urupa, o 35 wiorst od twierdzy Proczno Okopskaja, na czele 500 piechoty, 500 Kozaków i z 4 działami. Lecz przeprawa nasza przez rzekę Laba opóźniła się i dnia 4 o świcie, spostrzegł nieprzyjaciel nasze poruszenie; tak więc, generał major Antropow postanowił iść naprzeciw opornym Abasechom, Mochozowom i pierzchającym ze zbożem Kabardyńcom, o 15 wiorst od brodu. Dla wykonania tego planu wykomenderował podpułkownika Zaleszczyńskiego z 300 Kozakami dońskimi. Czembulat Aiteków dowiedziawszy się o poruszeniu naszym, miał czas, wyruszyć przeciw Kozakom na czele 600 ludzi, ale Kozacy mężnie wytrzymywali ich atak; dopóki 100 strzelców z dwoma działami nie przybyło im w pomoc. Czembulat Aiteków spostrzegłszy nadciągający posiłek, uderzył nań, aby nie dopuścić połączenia się jego z Kozakami. Wszelako dzielny skutek artylerji i odwaga strzelców wnet wprawiły ludzi jego w zamieszanie. Kozacy puścili się za nim w pogon. Podpułkownik Zaleszczyński został ranny, a Essaut Ku-kin, który dowodził kubanskim pułkiem kozackim i trzej żołnierze, otrzymali kontuzje, a dwaj żołnierze byli rani. Strata nieprzyjaciela była bardzo znaczna; zabraliśmy mu 11 ludzi niewolnika.

Sułtan Salamat Girei, którego Czembulat Aiteków zastraszył, nie śmiał połączyć się z nami i poszedł w górę. Generał major Aiteków po wrócił dnia 5 do warowni S. Jerzego.

— Pszczoła północna umieściła dokumenta poddania Karaczajewów, to jest raport generała Emanuela i prośbę naczelnika tego ludu.

I. *Rapport generała Emanuela.*

Ze Stawropola, dnia 11 października 1828. Pomimo wszelkich prac, jakie sobie przed niejakim czasem zadawali Turcy i Persowie, aby pomiędzy góralami obudzić nienawiść i nieprzyjaźń przeciw naszemu rządowi, wszelako Czerkiescy, głosni z dawniejszych rozbójów i mordów, popełnianych w naszych granicach, (z wyjątkiem małej liczby w górach odleglejszych), przekonani o dobroczynnych zamiarach rządu J. C. M., poddali się wany pobudkami, rządcy Chanatu Awarskiego, Abu sułtan Neusal Chan, z porady matki swojej i stosownie do życzeń podległych mu pokoleń, prosił przez swoich pełnomocników o zawiadomienie go, czy może mieć szczęście należenia do liczby wiernych poddanych naszego Monarchy. Zapewniony przez urzędników wystanych w sierpniu o wysokiej opiece J. C. M. wykończył awarskiego Chanatu, wraz z matką Chanową Paeha i Babką Chanową Hichili, niemniej całym dworem i ludem, cesarzowi przysięgę wierności i w zakład szczerzego poddaństwa, stawil na żądanie moje, w rene generała majora Engelhardta, dowodzącego wojskiem na lewem skrzydle linii, jako zakładnika, najbliższego krewnego swego Bek Himmat Karakitiew. Chanat Awarów graniczy z gruzyjskimi prowincjami i wszystkimi pokoleniami górali między rzeką Terek i północnym Daghestanem i wywiera na nie wpływ potężny. Liczy miast 3, wsi 278, w których znajduje się 34,000 domów, a w nich przeszło 100,000 dusz mężczyzn.

II. Prośba Karaczajewów. (Oryginał pisany w języku tureckim, podpisany znakami atramentem zrobionemi, przez niewiadomych pisanie starszych ludu Karaczajewów, przełożony był na język rosyjski przez kapitana Sokołowa).

Do JW. głównie dowodzącego wojskiem na linii kaukaskiej i czarnomorskiej, dowódcy w kraju kaukaskim generała jazdy i kawalera Jerzego Arseniewicza Emanuela, od władcy Karaczajewów i czarnego ludu.

1) Wypełniając rozkaz JW. Pana, obowiązujemy się na przyszłość, w niczem nie odmawiać posłuszeństwa, Rossji; nie przyjmować u siebie przestępczych ludzi, jako to: Kabardyńców i innych, ani się łączyć z nimi; być zawsze wiernymi poddanymi tronu rosyjskiego i złożyć na to przysięgę; wydać także wiernie zrabowanych ludzi, zabrane bydło i inną własność bez wyjątku. 2) Dla rekojmi tego, stawiamy na zakładników osoby z czterech przez JW. p. wyznaczonych rodzin. 3) Jeśli w zamiarze wtargnięcia do Rossji, tak liczne wojsko czerkieskie kraj nasz załazi, iżby nam niepodobna było stawiać mu opór, wino tego nie spadnie na nas; wszelako obowiązujemy się, udzielić natychmiast wiadomość o tém; w razie, gdybyśmy opór stawiać mogli, stajemy się odpowiedzialni. 4) Jeśli który z poddanych cesarza rosyjskiego, podobnie, jak my wyznani machometanśkiego, zanosil skargę przeciw nam

